

Bemærkninger til lovforslaget.

Fødselsanstalten i Jylland, der er beliggende i Århus kommune, er oprettet ved lov nr. 134 af 27. maj 1908. Institutionen blev taget i brug den 9. oktober 1910.

I tiden siden oprettelsen er fødselsanstalten bl. a. på grund af den lægevidenskabelige udvikling på det gynækologisk-obstetriske område fra at være en institution med udpræget socialt sigte gradvis overgået til at være et højt specialiseret behandlingscenter for syge svangre, patienter med alvorlige eller sjældne fødselskomplikationer, for tidligt fødte børn samt komplicerede gynækologiske lidelser. En afdeling for for tidligt fødte børn blev taget i brug i 1958 og i 1970 udvidet med et særligt isolationsafsnit. I vinteren 1964 blev en nyopført gynækologisk afdeling taget i brug. Siden 1953 har fødselsanstalten desuden varetaget en del af den kliniske studenterundervisning i gynækologi og obstetrik ved Århus Universitet. Det gynækologisk-obstetriske professorat ved dette universitet er knyttet til overlægeembedet ved fødselsanstalten.

Fødselsanstalten er normeret med 156 senge for voksne og 80 for børn. På finansloven for 1974-75 er anstaltens driftsudgifter optaget med 20.300.000 kr. (april 1973-niveau), og der er pr. 1. april 1974 godkendt 394 heltidsstillinger, heraf 53 tjenestemænd og 251 overenskomstsansatte. Indlæggelse og behandling på fødselsanstalten er — som på andre statslige sygehuse — vederlagsfri for alle, der har bopæl her i landet.

Fødselsanstalten er beliggende på en grund, der tilhører Århus kommune. Det fremgår af tingbogen, at ejendommen matr. nr. 1546-d, Århus købstads bygrunde, den 30. juli 1874 er tinglyst som tilhørende Århus kommune. Det fremgår videre, at ejendommene matr. nr. 1546-1, Århus købstads bygrunde, og matr. nr. 117-fs, Århus købstads markjorder, ved en den 11. februar 1939 tinglyst deklARATION vederlagsfrit er overladt til brug for en udvidelse af fødselsanstaltens areal med hjemfaldsret til Århus købstadskommune, således at det overladte areal falder tilbage til købstadskommunen uden vederlag, såfremt staten skulle ophøre med den dengang tilsigtede el. lign. brug af arealet.

Institutionens bygningsmæssige standard er varierende. Mens de bygninger, der er taget i brug i de senere år er af god kvalitet, er forholdene for pati-

enter og funktionærer i hovedbygningen i det samlede kompleks, der går tilbage til 1910, stærkt kritisable. Sundhedsstyrelsen har i 1966 betegnet denne bygning, der rummer føde- og barselsafdelingerne samt svangreafdelingerne, for uegnet til rationel hospitalsdrift. Der er udarbejdet skitseprojekt til en ny hovedbygning, mens totalprojektering og opførelse foreløbig er blevet udskudt.

Efter gennemførelsen af kommunalreformen og lov nr. 237 af 4. juni 1969 om sygehusvæsenet blev det indenrigsministeriet klart, at der burde træffes foranstaltninger til at overføre fødselsanstalten til Århus amtskommune, således at den sygehusfunktion, der i dag varetages af staten, kom til at indgå som et integreret led i amtskommunens øvrige sygehusvæsen. Indenrigsministeriet lagde herved vægt på, at der med Århus amtskommune blev skabt en kommunal enhed, der både i henseende til befolkningsgrundlag og økonomisk bæreevne måtte anses for velegnet til at overtage fødselsanstalten. En overførelse måtte tillige anses for velmotiveret på baggrund af de igangværende almindelige bestræbelser på at overføre den resterende del af det statslige sygehusvæsen til amtskommunerne. Endelig måtte det efter indenrigsministeriets opfattelse tillægges betydelig vægt, at de gynækologisk-obstetriske funktioner i landets amter og amtskommuner i væsentlig grad er en ren amtskommunal opgave, og at langt hovedparten af fødselsanstaltens patienter er hjemmehørende i den nuværende Århus amtskommune.

En oversigt over hjemstedsforhold for anstaltens indlagte patienter viser således følgende billede:

	Århus amtskommune:		Andre amtskommuner:	
	antal	procent	antal	procent
Svangre-, føde- og barselsafdeling . . .	3.224	87,9	416	12,1
Gynækologiske afdelinger	2.247	86,9	339	13,1
Præmaturafdelin- gen	151	85,8	25	14,0
I alt	5.622	87,2	780	12,2

Fødselsanstaltens inddragelse under Århus amtskommunes sygehusvæsen vil medføre, at amtskommunen for patienter, der har bopæl andetsteds